

Kvinden og Samfundet*).

Paa Dansk Kvindesamfunds Møde d. 16. Oktober d. A. skulde Dr. phil. Lis Jacobsen forsvare sit Foredrag om »Kvinden og Samfundet«, dels mod Fru Thit Jensen Fengers hvasse Angreb samme Aften, dels mod de tidligere Angreb, der fra forskellig Side var rettet mod Fruen. Enhver, der overværede Mødet og dømmer uhildet, vil indrømme, at Fruens Forsvar var baade mat og vigende. Hun begyndte med at erklære, at hun var bleven misforstaaet, og paatog sig ridderligt selv Skylden herfor, hvorefter hun søgte at sammenfatte det centrale i sin Opfattelse angaaende Kvindens Stilling som Selverhverv og som Hustru og Moder.

Hun erklærede, at en saadan Dobbeltstilling som Regel var uforenelig med en harmonisk Livsførelse og bebrejdede Kvindesagen, at den i sit Arbejde for at skaffe Kvinderne stadig større Adgang til Selverhverv havde overset, at det for det store Flertal af Kvinder var det naturligste at blive og være Moder og helt hengive sig til denne Gerning. Hun mente, at et Valg var nødvendigt, Valget mellem Modergerningen og »Samfundsarbejdet«.

Jeg tillod mig at betegne denne Udtalelse som et »Overklasse«ræsonnement, og jeg vil gerne forklare dette lidt nærmere.

Se — Fru Lis Jacobsen og Undertegnede, vi er saa lykkelige, at vi i vore lune hyggelige Stuer kan sidde og filosofere over, hvor vidt vi foretrækker helt at ofre os for Hjem og Børn, eller om vi samtidig vil forsøge at fortsætte det Arbejde, der var vor Lyst og vort Erhverv som ugifte. *Vi kan vælge*; men hvor lidt tæller vi og vore ligestillede mod den utallige Skare af Kvinder, der *intet Valg har*, som — for at holde Nøden borte og opretholde deres Hjem — *tvinges* ud paa Arbejdsmarkedet. Arbejdsløsheden blandt Mændene tvinger dem ud, Drikkeriet og Ansvarsløsheden hos den mandlige Forsørger ligesaa; Enker med Børn, der foreløbig staar uden nogen-

somhelst Beskyttelse har intet Valg, fraskilte og forladte Hustruer heller ikke.

Mod alle disse Kvinder er vi andre — som kan vælge — kun en Draabe i Havet og derfor uden særlig Interesse.

Den sociale Tilstand — *ikke Kvindesagen* — bærer Skylden herfor, og var Fru J.'s Foredrag gaaet ud paa at søge denne Tilstand ændret, at finde Udveje herfra, ja da havde hun faaet idel Tilslutning fra alle Kvindesagens Forkæmpere. Ti for disse Kvinder er det netop, Kvindesagen arbejder, og den har efter bedste Evne søgt at lette dem deres trange Tilværelse. Den har arbejdet for at skaffe dem Retten til deres Selverhverv, Retten til Understøttelse, Retten til Børnene; Kvindesagen har *aldrig* glemt disse Kvinder og har intet ondt forvoldt i deres Rækker.

For Fru J. og Undertegnede har den ryddet Vejen, saaledes at vi kunde uddanne os i vort Fag, følge vor Lyst og opnaa Stillinger, som vi hidtil var udelukket fra, at den muligvis samtidig har forvoldt Konflikter i vort senere Liv, kan den tage sig let, ti Fru J. har Ret: *Vi kan vælge*.

Kærnepunktet i Fru J.'s Foredrag burde have været dette: Hvorledes kan vi hindre, at gifte Kvinder i stadig stigende Antal *tvinges* bort fra Hjem og Børn? Fruen har ikke besvaret dette Spørgsmaal, maa-ske fordi hun slet ikke har anet, at Spørgsmaalet forelaa. Hun mener, at de kan vælge!!

Og saa til Slut en personlig Bemærkning til Fru Lis Jacobsen. Hun sluttede sin lille Forsvarstale med omtrent følgende Ord: »Jeg overlader gerne Dommerens og Præstens Klientel til Fru Thit Jensen, naar jeg maa beholde mine Børn og det Arbejde, de kræver af mig.«

Men — Fru Lis Jacobsen, Dr. phil., Docent m. m. De har jo ogsaa Deres Klientel — udenfor Deres Hjem — som De har valgt. Hvorfor da tale saa foragteligt om Dommerens og Præstens? Er Docentens da ikke at ligestille med disses?

De beklager Dem over, at Deres *Person* drages ind i Diskussionen — men De har selv udfordret dertil saa vel ved ovenstaaende Bemærkninger som ved hele Deres Holdning i denne Sag.

Julie Arenholt,
Fabrikinspektør.

*) Fru Lis Jacobsen undrede sig i sit Forsvar paa Københavnskredsens Møde over, at Kredsen havde genoptaget Sagen, skønt Kv. og Samf. havde skrevet at »i Kvindesagskredse har Dr. Lis Jacobsen ikke været taget alvorlig«. Dette Forhold er dog ikke saa mærkværdigt. Det er jo nemlig ogsaa D. K.s Opgave at forhindre at de, der mangler Forudsætningerne til at danne sig en begrundet Mening om Sagen vildledes.